

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่พลิกผันไปอย่างรวดเร็ว ได้สร้างความวุ่นวายแก่ตัวบุคคลและส่วนรวม โดยเฉพาะ ปัญหาอาชญากรรมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การประทุษร้ายต่อชีวิต และทรัพย์สินรวมทั้งการข่มขืน กระทำอนาจาร ซึ่งนับวันยังมีสถิติสูงขึ้น และเป็นประเด็นที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปอย่างกว้างขวางเป็นดัชนีชี้วัดถึงแนวโน้มความวิปริตของสังคมไทยที่กำลังเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจจะเห็นได้จากข้อมูลในรอบปี พ.ศ. 2549 มีสถิติมูลนิธิ ปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ได้รับเรื่องร้องทุกข์จากการถูกข่มขืนอนาจารถึง 308 ราย ส่วนสถิติ ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้สรุปสถิติคดีประทุษร้ายชีวิตร่างกายและเพศ พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา ในปี พ.ศ. 2548 เกิดขึ้น 7,717 คดี ปี 2549 เกิดขึ้น 7,840 คดี (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ 19 พ.ย. 2549) ทั้งสองสถิติแสดงให้เห็นว่าปัญหาคดีทางเพศเป็นสิ่งต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะ การถูกคุกคามหรือ การอนาจารมีผลโดยตรงต่อสภาวะทางจิตและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) เป็นปัญหาความรุนแรงประเภทหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งในสังคมไทยและในโลก ซึ่งนับวันได้ทวีจำนวนและความรุนแรงมากขึ้นแต่สาธารณชนบางส่วนยังไม่เข้าใจในปัญหาการคุกคามทางเพศ และยังคงมองเป็นปัญหส่วนตัวไม่ใช่ปัญหาสังคม โดยผลกระทบของความรุนแรงนั้น ในรายงานการวิจัยขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศขององค์การสหประชาชาติ ระบุว่าผลกระทบต่อสุขภาพและอารมณ์ทำให้เกิดความเครียด ปวดหัว วิดกกังวล คลื่นไส้ อาเจียน รู้สึกว่าถูกเหยียดหยาม อีกทั้งยังทำให้เกิดความรู้สึกที่สูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง โดยผลกระทบของการคุกคามทางเพศไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อตนเองของผู้ถูกรังแกแต่ยังมีผลกระทบต่อการทำงาน ต่อการเรียน เป็นอุปสรรคต่อความเสมอภาคระหว่างชายหญิง เนื่องจากการคุกคามทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่งของการสร้างความรุนแรงทางเพศ อีกทั้งยังก่อให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจที่หลายคนนึกไม่ถึง ซึ่งมีมูลค่ามหาศาล เช่น มีค่าใช้จ่ายในด้านคดีความหรือกฎหมาย ซึ่งยังไม่นับรวม ถึงการเสียหายสภาพจิตใจของผู้หญิง ที่หวาดกลัวการถูกคุกคาม ทางเพศและการที่ไม่สามารถไปทำงานหรือเรียนตามปกติได้

การคุกคามทางเพศมีรูปแบบที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการทะเลาะวิวาทวาจา สยดสา การสัมผัส รวมไปถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาแต่ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่มียกเว้นบัญญัติเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศโดยเฉพาะ จะมีอยู่แต่ความผิดฐานข่มขืน

กระทำชำเราและความผิดฐานอนาจารซึ่งอาจยังไม่ครอบคลุมถึง“การคุกคามทางเพศ” ในรูปแบบอื่น ๆ หากหญิงใดถูกคุกคามทางเพศอาจต้องอดทนต่อปัญหาและยอมให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นต่อไป หรืออาจต้องเปลี่ยนที่ทำงานใหม่ สำหรับผู้หญิงที่กล้าลุกขึ้นมาตอบโต้กับปัญหาส่วนมากมักได้รับแรงสนับสนุนจากสังคมที่เข้ามาช่วยเหลือและเรียกร้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้หญิงให้กลับคืนมาซึ่งในปัจจุบันเริ่มมีผู้หญิงจำนวนมากที่ลุกขึ้นมาตอบโต้กับผู้ที่ทำให้เกิดการคุกคามทางเพศ โดยเข้าแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุกคามทางเพศตลอดจนแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหามีมากขึ้นในสังคม

การคุกคามทางเพศนั้นเป็นความรุนแรงต่อสตรีเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความเสมอภาค ความมั่นคงและเสรีภาพของมวลมนุษยชาติ ยังเป็นปัญหาที่ลิดรอนสิทธิมนุษยชนของสตรี ลดคุณค่าและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่มั่นคงต่อร่างกาย จิตใจรวมไปถึงความมั่นคงในอาชีพ รัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 30 วรรค 2 ที่ได้ยืนยันในสิทธิอันเสมอภาคตามกฎหมายของหญิงและชาย ในมาตรา 86 ที่รัฐต้องส่งเสริมการมีงานทำ กลุ่มครองแรงงานหญิงและเด็กอีกทั้งได้ระบุเรื่องการคุกคามทางเพศในสถานประกอบการตามพระราชบัญญัติกลุ่มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 16 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้นายจ้างหรือผู้ซึ่งเป็นหัวหน้างาน ผู้ควบคุมงานหรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงหรือเด็ก” ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้ถูกวิจารณ์ ว่ามีข้อจำกัดในการขาดนิยามความหมาย และในประมวลกฎหมายอาญาไม่มีฐานความผิดในเรื่องการคุกคามทางเพศที่จะใช้อ้างอิงได้ ซึ่งในกรณีความผิดตามกฎหมายจะอ้างได้เฉพาะความผิดทางเพศ เช่น การอนาจาร การข่มขืน เป็นต้น ซึ่งไม่ครอบคลุมการคุกคามทางเพศในรูปแบบอื่น ๆ อีกทั้งเป็นการคุ้มครองเฉพาะลูกจ้างในภาคเอกชนและการกระทำจากเพศตรงข้ามจากผู้ที่มีตำแหน่งเหนือกว่า ต่อผู้มีตำแหน่งต่ำกว่าและในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองแรงงานหญิงและเด็ก กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมยังคงเผชิญกับแนวทางในการจัดการกับปัญหาการล่วงเกินที่เกิดขึ้นโดยเพศเดียวกันอย่าง เช่น ผู้บังคับบัญชาผู้ชายต่อลูกน้องที่เป็นผู้ชาย และผู้บังคับบัญชาผู้หญิงต่อลูกน้องที่เป็นผู้หญิง เป็นเหตุให้พวกเขาไม่ถือว่ากรณีเหล่านี้จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย มาตรา 16

จากกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมอันเกิดจาก ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารอันรวดเร็ว การไหลบ่าทางวัฒนธรรมย่อมมีผลก่อให้เกิดการผสมปนเปทางวัฒนธรรม ทั้งจากต่างสังคมและภายในสังคมเดียวกันที่มี การปรับตัวเปลี่ยนแปลงตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกจนทำให้ “สถาบัน” ซึ่งทำหน้าที่รองรับการตีความแห่งการนิยามความหมายทางวัฒนธรรมปรับเปลี่ยนตามไม่ทันส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคม จนอาจทำให้คนในสังคมมีความรู้สึกที่สังคมกำลังจะเสื่อมทรามกำลังเดินทาง

ไปสู่ความล่มสลายของสังคมแล้ว การกำหนดนิยามความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่เคยเป็นที่ยึดถือ กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เคยใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ไม่สามารถทำหน้าที่ในการควบคุม คัดกรองพฤติกรรมของบุคคลได้อีกต่อไป

สำหรับสังคมไทยผู้คนในสังคมเริ่มรู้ว่าในปัจจุบันจริยธรรมทางเพศแทบจะไม่เหลือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐพาดหัวข่าวหน้า 1 ว่าสังคมกำลังล่มสลายเพราะผู้หญิงมีชู้มากขึ้น วัยรุ่นมั่วสุม ทางเพศแสดงความรักกันอย่างเปิดเผยขาดความยับยั้งชั่งใจมั่วสุมกันตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ทั้ง ผับ เชนค คลับ หรือแม้แต่ตามศูนย์การค้า เทปวิดีโอที่เต็มไปด้วยภาพแห่งการเสพสังวาส มีขายอยู่ เกือบทุกเมือง ตามริมถนน ในทีวีก็เต็มไปด้วยการโฆษณาที่ใช้เรื่องของเพศเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจ และกระตุ้นการบริโภคมากขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อการแปรความหมาย เกี่ยวกับเรื่องเพศ พฤติกรรมการ เลียนแบบภาพยนตร์ ล้วนมีผลต่อการกระตุ้นอาชญากรรมทางเพศมากขึ้น Sex Software ก็มีให้ บริโภคกันถึงในบ้าน ความสามารถในการติดต่อเข้ากับ Information Super Highway ด้วย ระบบสื่อสาร เคเบิลใยแก้วหรือแม้แต่ Internet ทำให้แนวคิดเรื่องเพศผันแปรไปไกลขนาดไหน เสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์มุ่งเป้ามาสู่บุคคลที่เป็นตัวแทนของคนไทยปัจจุบัน คือ “บรรดาวัยรุ่นทั้งหลาย” ว่าเป็นผู้ที่จะทำให้สังคมต้องล่มสลาย ตกต่ำที่สุด อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนในสังคม” การจะเรียกชื่อ ปรากฏการณ์ใดๆ ในสังคมซึ่งเป็นปัญหานั้น จะต้องมิตสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของปัญหา รองรับอยู่ “การคุกคามทางเพศ” ก็เช่นกันแม้ว่าจะจะเป็นประเด็นใหม่ทางสังคมแต่ก็มีไขปัญหาใหม่ เนื่องจากปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นในสังคมมานานแล้วเพียงแต่ยังไม่ได้รับการตั้งชื่อและนำขึ้นมาพูด เท่านั้นเพราะ “ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ” ของการคุกคามทางเพศจะอยู่ในภาวะที่เกิดความกลัว ความอาย และความรู้สึกอื่นๆ จึงเก็บเงียบไม่กล้าพูดออกมา ซึ่งทำให้มันกลายเป็นปัญหาที่ซ่อนเร้นไม่ได้รับการเปิดเผย ปัญหาการคุกคามทางเพศมีมาหลายยุคหลายสมัยและได้พัฒนารูปแบบไปตามความก้าวหน้า ของเทคโนโลยีจึงเปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้เข้าไปแสวงหาข้อมูลทางเพศด้วยตัวเองจากสื่อที่มีอยู่รอบตัวเอง เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือ วีดีโอ โป๊และนิตยสารทั้งที่อยู่บนแผง และได้เผยแพร่ออกมาเหล่านี้เป็นเพียง สิ่งตอบสนองทางอารมณ์ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาที่ผู้ใหญ่และผู้ที่มีประสบการณ์ทางเพศได้สร้างให้ กับเด็กและมีพ่อแม่ส่วนใหญ่ที่คิดว่าตัวเองจัดสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้ลูก เช่น โรงเรียนดีๆ เพื่อนดีๆ กิจกรรม ดีๆ ทำให้เกิดภาพลวงตา เพราะสิ่งที่ขาดหายไปคือ ทักษะที่ได้คิด การตัดสินใจ และการประเมิน สถานการณ์ด้วยตนเอง ถ้าเด็กไม่รู้จักปฏิเสธต่อรองหรือเคยชินที่จะทำอะไรจากการถูกบอกให้ ทำจึงถูกโน้มน้าวจากคนอื่นได้ง่าย จะเห็นได้ว่าความไร้ขีดจำกัดหรือไร้กรอบจากการสื่อสารเกี่ยวกับ เรื่องเพศทุกรูปแบบจนทำให้เยาวชนของไทยได้ตกเป็นเหยื่อทางเพศของสังคม และภัยที่ใกล้ผู้หญิงที่ ถูกกระทำทางเพศ บางคนเป็นญาติที่ใกล้ชิดกัน เป็นพี่ชายแท้ ๆ เป็นเพื่อนสนิทที่คบกันมานาน ญาติของตนเอง โอกาสที่จะถูกกระทำทางเพศเกิดขึ้นได้กับผู้หญิงทุกคน ทุกที่ และทุกเวลา

ความสัมพันธ์ใดๆก็ไม่ใช่ว่าเรื่องสำคัญไม่ว่าจะเป็น พ่อลูก พี่น้อง เพื่อนรัก ญาติสนิท ครูนักเรียน
 พันทีที่มีโอกาส ผู้ชายก็พร้อมที่จะปลดปล่อยความต้องการทางเพศอย่างไรก็ตามผู้วิจัยสังเกตเห็นถึง
 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กครั้งแรกแล้วครั้งเล่าที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเกิดขึ้นนอกบ้านไม่ว่าในโรงเรียน
 ของตัวเอง ประกอบกับสภาพความเป็นอยู่สิ่งแวดล้อมของอำเภอสันป่าตอง โดยเฉพาะโรงเรียน
 บ้านร่องน้ำมีความเสี่ยงหลายด้าน เช่น ยาเสพติด การพนัน โดยเฉพาะการมั่วเพศของผู้ใหญ่ นอกจากนี้
 จากการศึกษาข้อมูลศูนย์สิทธิเด็กและสตรี ข้อมูลคดีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศของจังหวัดเชียงใหม่
 โดยเฉลี่ยปีละ 20 กว่าคดี และสถานีตำรวจภูธรอำเภอสันป่าตอง โดยเฉลี่ยปีละ 3 คดี แม้ว่าอาจจะ
 มีข้อมูล ตัวเลขไม่สูงนักแต่ก็เป็นปัญหาที่ควรได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญห และทุกปัญหา
 จำเป็นต้องเริ่มจากตัวบุคคลก่อนจึงจะขยายสู่ส่วนร่วม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจต่อแนวคิดของการใช้กระบวนการทักษะ
 ชีวิต (Life Skills) ขององค์การอนามัยโลกมาประยุกต์ใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการ
 ป้องกันการถูกคุกคามทางเพศเพราะถือว่าการสอนทักษะชีวิตควรสอนให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
 มีการประมาณการณไว้ว่าควรเริ่มสอนเมื่ออายุ 7 ปี และต้องเป็นที ๆ มีทรัพยากรหรือศักยภาพที่
 จะสอนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นช่วงที่เข้าสู่วัยเรียนซึ่งจะประสบกับการเปลี่ยนแปลงชีวิตใหม่
 สิ่งแวดล้อมใหม่ ฯลฯ และนอกจากนั้นยังพบว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ เริ่มมีแสดงให้
 เห็นในเด็กตั้งแต่อายุ ยังน้อย ๆ เช่นเด็กอายุ 9 ปีหรือ 10 ปี มีการทดลองสูบบุหรี่หรือเด็ก 12 ปี เริ่มมี
 ประสบการณ์ทางเพศครั้งแรก ดังนั้นการสอนทักษะชีวิตจึงควรมีการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ให้
 มีความสามารถที่จะมีพฤติกรรมที่ดีก่อนที่จะเกิดรูปแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียน
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวัยที่เปลี่ยนแปลงจากเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนทั้งร่างกาย
 จิตใจ อารมณ์ สังคมและเริ่มมีฮอร์โมนทางเพศ เป็นวัยช่วงอายุที่หัวเลี้ยวหัวต่อ มีความอยากรู้
 อยากลอง และมักจะให้ความสำคัญกับเพื่อนสูงสุดมักเกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆได้โดยพฤติกรรม
 ดังกล่าวมักเป็นพฤติกรรมที่กระทำการตัดสินใจและการชักชวนของเพื่อนหรือผู้นำกลุ่มจึงเป็น
 การตัดสินใจแบบเร่งรีบเฉพาะหน้าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะเห็นได้จากในสถานศึกษาทั้งรัฐบาล และ
 เอกชนทุกแห่งที่ต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษาในสังกัดเป็น
 อย่างมาก ในวัยที่คิดคะนองมักแสวงหาประสบการณ์แปลกๆ ใหม่ๆ ที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่ม
 มากขึ้น หากไม่รีบดำเนินการป้องกันและแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพแม้ว่าปัจจุบันจะมีการให้ความรู้
 ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือการคุกคามทางเพศก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้กลุ่มของวัยรุ่นเกิดการ
 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ดังนั้นการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศจึงไม่ได้อยู่ที่การให้ความรู้ความ
 เข้าใจแต่อย่างเดียว แต่ต้องมีการเสริมสร้างพฤติกรรมให้เกิดความสามารถ ความชำนาญในระดับ
 ของการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่ารวมถึงการตัดสินใจเลือกกระทำต่อสิ่งที่เกิดขึ้นใน

ชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม หรือที่เลือกกว่าการใช้ทักษะชีวิตนั่นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกทักษะการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาน้ำใจ ทักษะในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์เฉพาะหน้า ซึ่งเป็นทักษะกลไกสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมต่างๆ หรือที่เรียกว่า “ความยับยั้งชั่งใจ” และเพื่อผลประโยชน์อันชอบธรรมเดี๋ยวนี้นี้เป็นวัยที่อยากรู้ก็ควรรู้อย่างถูกต้อง แม้ว่าความรู้ทัศนคติและค่านิยมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นปัญหา แต่เราไม่สามารถคาดหวังว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีได้เสมอไป หากบุคคลนั้นขาดซึ่งทักษะชีวิตที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของบุคคลให้กระทำ หรือจัดการเกี่ยวกับความต้องการสิ่งที่ทำภายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถที่จะป้องกัน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ การจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพื่อให้เกิดทักษะการตัดสินใจเลือก วิธีการป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงจากการถูกคุกคามทางเพศ โดยเฉพาะทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทักษะการปฏิเสธ การเจรจาต่อรองเพื่อรักษาน้ำใจ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และ ทักษะการพัฒนาปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องอันจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดการถูกคุกคามทางเพศได้ อนึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะนำไปใช้ได้ทั้งนักเรียนกลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดี ไม่สนใจเรียน ชอบหนีเรียน แอบเที่ยวกลางคืน และนักเรียนกลุ่มไม่เสี่ยง คือ มีพฤติกรรมดี ไม่หนีเรียน สนใจเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเสี่ยงก็ต้องทำการป้องกันอย่างเร่งด่วน และกลุ่มไม่เสี่ยงก็มีความจำเป็นต้องให้ความรู้ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ นักเรียนรู้จักวิธีป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษานักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านร่องน้ำ เป็นกลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยโดยการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิต ในรูปแบบการอบรม 2 รุ่น ๆ ละ 3 วัน เพื่อเป็นข้อมูลฐานที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจาก พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ตลอดจนเพื่อให้ได้แนวทางซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของวัยที่เจริญพันธุ์ที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านร่องน้ำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาเรื่องทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทักษะในการปฏิเสธ ต่อรอง ทักษะการปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเองและผู้อื่นของกลุ่มเสี่ยงและไม่เสี่ยง โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยและพัฒนาการของทั้งสองกลุ่มหลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมเท่านั้น

ขอบเขตประชากร

การศึกษานี้ทำการศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.1- ม.3) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านร่องน้ำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 90 คน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มไม่เสี่ยงมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ หลังเข้ารับการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศสูงกว่า ก่อนเข้ารับการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ
2. นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มไม่เสี่ยงมีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเองเรื่องการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ หลังเข้ารับการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศสูงกว่า ก่อนเข้ารับการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ
3. นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มไม่เสี่ยงมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิเสธ ต่อรอง หลังเข้ารับการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศสูงกว่า ก่อนเข้ารับการอบรมทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การใช้วิธีการสอนหรือการอบรมฝึกปฏิบัติในกิจกรรมตามเนื้อหาที่กำหนดเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างค่อนข้างถาวร ต้องเกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือ เคยมีประสบการณ์นั้น ๆ มาก่อน

ทักษะชีวิต ความสามารถของบุคคลที่พยายามจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องและช่วยให้นักเรียนสามารถเผชิญกับความต้องการตลอด สิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะชีวิตในการป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถที่เป็นขบวนการของบุคคลที่ประกอบไปด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะที่บุคคลสามารถนำไปใช้ป้องกันตนเองจากสถานการณ์เสี่ยงทั้งปวงและสามารถครองตนได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยในสังคมปัจจุบันสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นหลัก ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง การแสดงบทบาทสมมติ และการสาธิตเพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันแก่ผู้เรียน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทักษะการปฏิเสธต่อรอง ทักษะการปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถที่เป็นขบวนการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียน ในการพิจารณาเลือกทางปฏิบัติในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งได้แก่ การรับรู้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การรวบรวมข้อมูลการหาทางเลือก การประเมินทางเลือกต่าง ๆ ตามข้อมูลที่ได้ และการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุดที่ได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทักษะการปฏิเสธต่อรอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียน ในการบ่งบอกความต้องการของตนเองอย่างตรงไปตรงมา เพื่อทำความตกลงร่วมกัน โดยผลลัพธ์ที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันนั้นจะต้อง เป็นที่ยอมรับด้วยความพอใจด้วยกันทั้งสองฝ่ายวัดได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทักษะการปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนในการปรับเปลี่ยนความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อของตนเองที่มีต่อเรื่องสิ่งเสพติด พฤติกรรมในการปฏิเสธ การต่อรองเพื่อยืนหยัดสิทธิของตน ซึ่งวัดได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่นักเรียนยอมรับนักถือตนเองในทุกด้าน โดยใช้แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดย ดัดแปลงมาจากแบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของแฮร์ (Hare Self-esteem Scale)

การถูกคุกคามทางเพศ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่สื่อความหมายในเรื่องเพศโดยที่ฝ่ายถูกคุกคามรู้สึกไม่พอใจและไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งก็มีทั้งการใช้วาจา การสัมผัสทางกาย หรือการแสดงสัญลักษณ์ที่แสดงความหมายในทางเพศ มีความรุนแรงน้อยหรือมาก ดูได้จากสาเหตุของปัญหา ความรุนแรงของปัญหา แนวทางแก้ไข และตัวของผู้ถูกคุกคามเองว่ามีความวิตกกังวลร้อนมากเพียงใด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบผลการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการป้องกันปัญหาการถูกละเมิดทางเพศ สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านร่องน้ำก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้
2. นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ความคิด เจตคติ ทักษะปฏิบัติ จากการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตในการฝึกปฏิบัติอย่างแท้จริง
3. นักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นปัญหาการถูกละเมิดทางเพศในด้านการแก้ปัญหาและการป้องกันการถูกละเมิดทางเพศ
4. เป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรในการ จัดกิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในการถูกละเมิดทางเพศของนักเรียน นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ